

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

I. Scholia in Constitutionem Concilii Lateranensis. II. Conservatorias
Ecclesiasticas quaest. 130. III. Conservatorum Laicorum materiam,
Tribunali viginti duûm virum Leod. adoptatam comprehendens

**Chokier, Érasme de
Coloniae Agr., 1684**

Quaestio 54. An Conc. Trid. constitutionesque Pontificum illius
confirmatorie censeantur derogare exemptionibus earumve
conservatoriis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61908)

De Conservatoribus Ecclesiasticis
ordinaria quæ potest esse sine territorio dummodo habeat personas in quas iurisdictionem possit exercere. *Alex. l. solent in sine ff. de iurisdic. om. iud. Fel. d. cap. Rodolphus nu. 15.* Jurisdictioni enim signanter speciali nihil esse cum territorio commune traditum est, *cap. 1. de re iudic. domibus Fel. cap. cum causam nu. 12. vers. secundo de probat. Farinac. d. del. 324. num. 10. glo. cap. 1. in verb. divisio dist. 10. & in Clem. nu. Romani verb. Diocesis de elect. Anton. & Hostiens. cap. quarimoniam de iure patronat. indeque est quod Rebuffus, d. l. Pupillus §. territorium ff. de verb. sig. tradidit Episcopos ordinariosve iurisdictionem Ecclesiasticam habentes salire vel sequestrate non possent bona immobilia quæ territorium respiciunt, idem Rebuff. ad concordata tit. de nominationibus Regijs §. 1. verb. maritus. ut nec Apostolici seu Ecclesiastici notarii instrumenta conficere quæ rem ipsam realiter efficiant & hypothecam realem inducant, Pirichus ad cons. Aurel. tit. 12 §. 1. glo. in littera D. E. Nam divisum imperium cum Iove Cæsar habet. Quæ omnia velut ex copia coram examinantur & resolvuntur à Navarro, in Repert. cap. novit. de iudicij.*

QVÆSTIO LIV.

An Conc. Trid. constitutionesque Pontificum illius confirmatorie censentur derogare exemptionibus earumve conservatorij.

SUMMARIVM.

1. Consil. Trid. derogat multū in casibus exemptionibus.
  2. Non tamen indistincte.
  3. Quid si Conc. Trid. non sit receptum.
  4. Item quid si Papa Conc. Trid. derogaverit.
  5. An opus sit ut Papa specificè Conc. Trid. deroget.
  6. Dispositio Principis interpretationem sumit à iure communi.
  7. Constitutio confirmans interpretatiq. nem sumit à confirmata.
  8. Cessante causa confirmationis cessat confirmatio privilegij.
  9. Explicatio Conc. Trid. cap. 22. sess. 25. de Regul.
  10. Dispositio intelligenda est secundum conditionem personarum ad quas dirigitur.
  11. Conc. Trid. non revocavit conservatorias universitatum collegiorum aut Regularium.
- I**ta videtur. Nam non modo Concilium Tridentinum passim sed etiam constitutiones Pij 4. derogant magis magno ac quibuscumque Privilegijs exemptionibusque

nibusque etiam si de eis verbatim facienda esset mentio Deinde Concilium Trid.
 sess. 25. cap. 22. de Res. cum magna verborum emphasi sancivit observandos suos
 canones cum clausula irritante quorumcumque exemptionum adversantium, 2
 verum cum Emanuele Roderico distinguendum est inter Concilij Tridentini
 canones quibus sigillatim apposite sunt clausula derogatoria exemptionum &
 alios canones quibus ejusmodi clausula non sunt appositae. Emanuel Roderic.
 quest. regul. tom. 1. quest. 8. art. 6. v.g. canon Concilij quid simpliciter sancit nec ul-
 tra procedit ad irritationem privilegiorum contrariantium & hoc casu Conci-
 lium Trid. non censetur exemptionibus derogasse aut vero canon ulterius 3
 procedit cum clausula derogatoria & tunc censetur derogasse, Emanuel Rode-
 ric. d. loco. quae tamen adhuc cum mica salis intelligenda sunt nisi Concil. Trid. 4
 non sit receptum qua de re plenae scripti alio in loco, lib. 1. quest. 50. aut si eadem
 Concil. Trident. Papa postea derogaverit in favorem quorundam ordinum uti 5
 factum in favorem Societatis Iesu Cisterciensium minorum constat ex Greg. XIII.
 & XIV. PP. ac Sixti V. qua de re Emanuel d. quest. 8 art. 8. in fine. nec opus est ut
 nominatim specificae Concilio Trid. per Papam derogetur sed sufficit generali
 clausula, non obstantiarum, per quam Pontifex Concil. Trid. derogare voluisse
 censendus est uti ex mente sacrae congregationis Concil. Trid. interpretum con-
 cludit & ex iure probat Emanuel Roderic. quest. reg. tom. 3. quest. 39. art. 4. col. 3. & 6
 6. fol. 119. Anastasius Germonius de sac. immunit. lib. 2. cap. 11. num. 52. reprehendens
 alios qui in aliam fuerunt sententiam, neque obstat constitutio Pij IV. confirmato-
 ria Concil. Trid. cum ampla derogatione quorumcumque privilegiorum, quia Prin-
 cipis dispositio interpretationem sumit à jure communi quae praesumitur fuisse talis
 qualis de iure esse debet. Bald. l. ex facto not. 4. ff. de vniq. & pup. ut etiam Alex. 1af. in
 l. beneficium n. 35. ff. de const. princ. Emanuel Roder. d. tom. 1. quest. 8 art. 3. in fin. De jure
 autem constitutio quae fit ad confirmationem alterius constitutionis intelligi debet 7
 secundum terminos constitutionis confirmatae, Fel. cap. 1. num. 57. de iure iur. glo. cap.
 statutum verb. consuetudine de elect. ubi Card. & DD. nimirum ut constitutio confir-
 mans non censetur derogasse privilegij nisi & in canonibus Concil. Trid. specia-
 tim sit privilegij derogatum.

Deinde finis constitutionis confirmatoria est ut decreta Concil. Trid. observen-
 tur inquam tacite insluit clausula nisi aliquod privilegium cui per Concil. Trid. non
 fuerit derogatum allegetur, Emanuel Roder. d. art. 6. col. 3. & 4. ideoque cessante 8
 causa finali constitutionis confirmantis cessat illius constitutio, l. adigere §. quamvis
 ff. de iure patr. cap. cum cessante de appell.

Sed nec obstat, d. cap. 22. Concilij Trid. Quia capitulum illud 22. derogat tan-
 tum privilegij regularium adversantibus canonibus in sessione 25. comprehen- 9
 sis, non vero alijs Canonibus qui sparsim sub categoria aliarum sessionum de-
 cri-

202
 De Conservatoribus Ecclesiasticis.
 retribuntur Emanuel Roder. d. art. 6. col. 2. omnis vero dispositio intelligenda est se-
 cundum conditionem personarum ad quas deriguntur. glo. l. si quando ff. de iur. offic.
 test. l. plenum §. equitius ff. de usufruct. Barth. l. ex Militari §. sed utrum ff. de Milit. test.
 Deinde Concil. Trid. non renouasse conservatorias universitatum aut regularium
 similisve facta congregatio Concilij Trid. interpretes resolvit, teste Farinaceo par. 4. ad
 cap. 5. sess. 14. de reform.

QVÆSTIO LV.

Utum constitutio Concilij Lateranensis modificans conservatorias exemption-
 nelque sit in viridi observantia.

SUMMARIUM.

1. Constitutio Lateranensis est in viri-
 di observantia nisi Pontifex illi deroget.
2. Variæ Bullæ derogant huic consti-
 tioni.

Respondetur esse, cap. de constit. & Navar. cons. 1. de constit. idque nisi posteriore
 aliqua constitutione sit revocata in totum vel pro parte. abrogare l. derogare ff. de verb. sig. aut etiam nisi summus Pontifex vivæ vocis oraculo eidem
 constitutioni derogaverit quod & fecisse Leonem X. Anno 1519. in vigilia Visi-
 tationis B. Mariæ qui ejusdem Concil. Lateranensis autor fuit in favorem ordinis
 Minorum observantiæ testatur Emanuel Roderic. Reg. quest. tom. 1. quest. 3. art. 9.
 refertque eadem questione art. 10. extare Bullam Pauli Papæ IV. anni 1549. mensis
 Martij die 10. specificè revocatoriam dicti Concil. Lateranensis in favorem quo-
 rundam ordinum.

QVÆSTIO LVI.

Quæ Privilegia sint à Concilio Tridentino revocata.

SUMMARIUM.

1. Conc. Trid. multis casibus derogat exemp-
 tionibus. conservatorum universitatum aut coi-
 legiorum.
2. Conc. Trid. non derogat iurisdictioni
3. Privilegia quibus non est derogatum
 manent